

TABORIŠČNIK

Štev. 98., Leto I.

ŠPITAL NA DRAVI

Petek 20. decembra 1946.

LORD WILLIAM BEVERIDGE: JUGOSLOVANSKI BEGUNCI V ERITREJO

LONDON. V angleški gornji zbornici so včeraj pretresali problem evropskih beguncev in razseljenih oseb. Glavni govornik, neki angleški lord, je dejal, da je treba vprašanje beguncev čimprej rešiti. Odločno je nastopil proti prisilni repatriaciji. Velika Britanija ne more sama rešiti tega vprašanja, ker je begunski problem svetovni problem. Samo v britanski zoni Nemčije in Avstrije živi danes nad 400.000 beguncev. V begunskih taboriščih so osnovani uradi, ki dajejo prizadetim objektivne informacije o razmerah v njihovi domovini. Velika Britanija bo sprejela 2.000 žena in deklet iz baltskih držav, ki bodo dobile zaposlitev v angleških bolnicah. Govornik je izrazil upanje, da bo enako storila tudi Kanada, ki pa bo poleg Baltijk sprejela tudi Ukrajinke. Znani angleški sociolog lord William Beveridge je nato spregovoril v zaščito nesrečnih beguncev, ki se ne morejo vrniti domov. Izjavil je,

DA BO 25.000 JUGOSLOVANSKIH BEGUNCEV, KI ŽIVE SEDAJ V IZVEZNIŠKIH TABORIŠČIH V ITALIJI NASELJENIH V ERITREJI.

Ob priliki včerajšnje debato o begunskem vprašanju so v gornjem domu razpravljali tudi o možnostih naselitve v Južni Ameriki predvsem v Braziliji, Paragvayu in Urugvayu.

WASHINGTON. Predsednik Združenih Držav Truman je včeraj sporočil, da dela na tem, da se pospeši prevoz beguncev in razseljenih oseb iz Evrope v Ameriko. Na prevoz lahko računajo sedaj vsi oni begunci, ki imajo že potrebne listine za naselitev v Ameriki. V kratkem bodo odplule iz New Yorka 3 ladje, namenjene izključno za prevoz beguncev. Vsaka bo lahko vzela na krov 900 oseb. Te ladje bodo v stalni službi za prevoz beguncev.

NEW YORK. Na seji Varnostnega sveta so včeraj nadaljevali razpravo o grški pritožbi. Jugoslovanski poslanik v Washingtonu Sava Kosanović je zavrnil ameriški predlog, da naj komisija VS prouči in preišče situacijo tudi na jugoslovanskem ozemlju. Govorili so še zastopniki Albanije, Rusije, Egipta in Bolgarije. Gromik je predlagal, da se preiskava na jugoslovanskem teritoriju omeji samo na najožji obmejni pas. Končno je bil z 9:0 v celoti sprejet ameriški predlog. Komisija bo sestavljala 11 stalnih članov VS. Kot zvezni oficirji ji bodo dodeljeni zastopniki prizade-

detih držav Grčije, Jugoslavije, Bolgarije in Albanije.

BEograd. Ameriški veleposlanik v Beogradu Patterson je podal izjavo, da se bivši poglavnik NDB Ante Pavelić ne nahaja na teritoriju britanske zasedbene zone v Avstriji. Natančna tozadevna preiskava na vsem tem področju je ostala brezuspešna.

VATIKAN. Posebna misija bo te dni razdelila begunskim otrokom v taboriščih v Italiji papeževa božična darila. Istočasno bo prečitana posebna poslanica, v kateri sv. oče želi vsem beguncem, da bi v miru uživali praznike in jim podeljuje apostolski blagoslov.

JUGOSLAVIJA ZOPER AVSTRIJO

Avstrijski listi prinašajo iz Belgrada naslednje Reuterjevo poročilo:

Članek jugoslovanskega komunističnega lista "Borba" dolži avstrijsko vlado, češ da dovoljuje in celo podpira nacistično propagando. Članek pravi:

"Jugoslavija niti za las ne bo popustila v svojih zahtevah, da se mora en del Avstrije, Slovenska Koroška, priključiti jugoslovanski državi. S tem se bo k Sloveniji spet povrnilo 130.000 Slovencev, med tem ko bo drugih 70.000 še vedno ostalo v Avstriji."

"Borba" dalje naglašča, da je avstrijska univerza "središče nacistične propagande".

Avstrijski listi, ki prinašajo to poročilo, v svojih komentarih ugovarjajo jugoslovanskemu stališču ter se zlasti branijo očitka, da bi avstrijsko stališče bilo nacistično.

»PREMOG-MEDNARODNO VPRAŠANJE«

Ameriški demokrati list "New York Times" od 8. decembra z ozirom na premogarsko stavko, ki jo je bil započel delavski voditelj Lewis in jo med tem tudi končal, prinaša naslednji članek. Prinašamo ga, ker mu ne gre odrekati bistrega spoznavanja bistvenih vprašanj, ki pretresajo trdo sedanjost. Članek se glasi:

"Večina Amerikancev misli, da je vprašanje, ki ga jim je zastavil John L. Lewis s svojim že osim štrajkom od leta 1941, zgolj notranja ameriška zadeva. To pa je velika zmotna, zakaj gospod Lewis v tem trenutku ni le odločujoča osebnost ameriškega življenja. Njegovo počenjanje so tudi v Franciji, v Italiji in na Holandskem zaskrbljeno zasledovali. Zlasti zadnji dve deželi sta nujno potrebovali kuriva, ki pa o njem odloča ameriški delavski diktator.

V času, ko je Evropa postala bojišče v boju med dvema ideologijama: totalitarizmom in demokracijo, je tudi premog, kakor živež, več kakor le gospodarski činitelj. Je tudi politično vprašanje. Ravno tako gledanje nam na primer lahko razloži, zakaj si je Anglija toliko prizadela za rešitev francoskega premogovnega vprašanja, ko Anglija niti same za se ne more pridelati dovolj premoga. Treba ni imeti preveč bujne domišljije, da si narišemo, kaj komunistična propaganda zna ustvariti, ko bi bili Francija in Italija primorani brez potrebe prenašati trdote trde zime, ker Združene države v svojem hvalisanem sistemu svobodnega podjetništva, ob neizčrpanih zalogah premoga z dovoljno delavci in najboljšimi stroji na svetu niso mogle pridelati dovolj potrebnega premoga, razen pod pogoji, katere pa je postavljala en delavski voditelj! Ta pa je lahko pod varstvom svojega slavnega demokratičnega procesa polastiti se tako velike politične in gospodarske oblasti, da je z njo mogel dolgo časa kljubovati ameriški vladi in ameriškomu narodu."

TRUMANOV OD OSLANEC PRI PAPEŽU. Vatikan, 20. dec. - Osebni zast. predsednika Trumana je bil včeraj sprejet pri papežu v poslovični avd.

BRAZILIJA IN RTI MOSKVI. - Ker je Moskva izgnala brazil. diplomata, so bile včeraj v Rio de Janeiro velike protikom. demonstracije. Vladna komisija bo pregledala statut Kom. partije Brazilijske, ali ni v njem kaj takega, kar bi škodovali interesom brazilskega ljudstva.

NEZAPRNIČO ANGLEŠKI VLADI predlaga Churchill. V svojem govoru je delavski vladi očital, da je tiranska, samoljubna in nesposobna.

RUSKO-AMERIŠKI DOGOVOR ?

Kako mlada Francija presoja sedanji mednarodni položaj, nam nazorno pojasnjuje članek francoskega lista "Forces Nouvelles", ki je glasilo republikanskega ljudskega gibanja. V svojem članku dne 13. decembra takole govori:

"Med Rusi in Amerikanci kak pakt gotovo še ni podpisan. Kakega tako natančnega dogovora morebiti sploh nikoli ne bo. Vendarle pa iz skrivnostnih dogovarjanj človek lahko ugane, da se politika preobrača. Včeraj spori, danes želja po sporazumu, kar je pravzaprav že sporazum. Če človek govori o ameriški politiki in o odnosih med Združenimi državami in Rusijo, mora vedno gledati na Kitajsko. Kitajske komuniste, ki so tam posredovalci Sovjetske zveze, je Čang-Kajšek temeljito porazil. To je imelo nekaj posledic.

Rusko politiko zadnjih dveh stoletij bi lahko primerjali z nihalom. Stalno je nihala med Evropo in Azijo. Kadar je Rusija diplomatsko ali z orožjem v Aziji tepena, se obrne v Evropo. Porez kitajskih komunistov je vzrok, da se tudi zdaj nagiba na Evropo. Vseeno pa ta ruski odmik v Kitajski, ki jo kolonizira Amerikka, pomeni glavni pogoj za sporazum med Ameriko in Sovjetsko zvezo. To se je zgodilo istočasno kakor republikanska zmaga pri zadnjih volitvah. Seveda so nam ponavljali, da ta sprememba nikakor ne bo spremenila ameriške zunanje politike. Mi pa o tem nismo prepričani. Pod republikanskim vplivom bo Amerika še bolj iskala take politike, ki se spleča. Njena intervencijska politika na Balkanu se ji ni splečala.

Katera politika v Evropi bi se splečala? Ta stari polotok ima le dva velika odjemalca: Nemčijo in Sovjetsko zvezo. Eden izmed washingtonskih ciljev bo, da si odpre sovjetski trg s tem, da Sovjetski zvezi dovoli posojilo. Ta operacija pa bo zaradi notranjih vzrokov težavna. Nekateri krogi bodo temu novemu ameriškem stališču sovražni: katoličani in pa skupina slovanskega rodu. Ti bodo vsako neposredno pomoč Sovjetski zvezi ovirali.

Ali ne bo Nemčija tisti pripravljeni kanal na sovjetski trg? Dobavljali bodo Nemčiji, Sovjetska zveza pa se bo posluževala reparacij. Združene države morejo to politiko uresničiti le, če bodo Nemčijo kontrolirale. Njeno zasedbeno področje je brez vrednosti. Anglija ima v Porrenju in Westfaliji življenjsko važen voz. Zato zdaj Združene države predlagajo, naj bi se zahodne cone spojile.

Kako naj zdaj prosojamo rusko-ameriški dogovor? Nočemo preveč glasno trditi, da bi si morali k vsakemu miru častitati. Kolikokrat smo že druge zveze slišali hvaliti s prav takimi dokazili! Hočemo ugotoviti eno dejstvo: Sovjetska zveza pridobiva na vseh področjih. Na Kitajskem opušča le tisto, kar je že izgubila. Pridobiva pa na balkanski šahovnici. V nasprotju z vsem, kar si domišljajo Združene države, pridobiva tudi v Nemčiji. - Najprej bo pobrala reparacije, ki bodo postavile na noge njeno razdejavno gospodarstvo. Nato pa računa, da bo v Nemčiji dobila politično in gospodarsko nadvlado. Politično, ker vkljub izidu občinskih volitev v Berlinu ve, da se Nemci dajo rajši prepojititi od komunizma kakor od zahodnih demokracij. Gospodarsko, ker ji bodo reparacije in sindikalizem stalna pretvoza za vmešavanje. - Zoper prepojevanje Sovjetske zveze imajo Združene države le eno prožje: posojila. Čeprav bi republikanska večina v Ameriki sama uporabo tega orožja utegnila otežiti, se moramo vendarle vprašati, ali Združene države morebiti ne precenjujejo njegove učinkovitosti! Že med sovražni tekmovalcem so Amerikanci precenjevali silo atomske bombe. Kaj neki naj posojila pomenijo zoper revolucionarni dinamizem? - Amerikanci mislijo, da bodo zmagali, ne sicer s tem, da bi vojsko odstranili, marveč s tem, da njenega imena niti ne izreko. Njihov namen je resnično vse hvale vreden. Politika, ki jo vodijo, bi utegnila biti celo dobra, ko bi dobro poznali ovire na njenem potu. Žal pa je teh ovir le vse preveč in preveč trajne so."

STRAŠNI POSKUSI Z LJUDMI

KAJ SE JE DOGAJALO V NACISTIČNIH TABORIŠČIH?

V Nürnbergu se pred zavezniškim sodiščem zagovarja zdaj 23 obtoženih nemških zdravnikov, ki so z jetniki taborišča v Dachau delali najstrašnejše poskuse. Obtoženi zdravnik dr. Ness je priznal, da so dachauskim kaznjencem dali 60 do 80 strupenih pilul, da bi na njih preskušali, kako umirajo tisti, ki jih uživajo. Strupene pilule so bile namreč posebna iznajdba, ki naj bi v primeru poraza nemškim nacističnim vodjem omogočila mirno smrt. Dachauske žrtve naj bi dokazale, ali je to res. Dr. Ness pravi, da so ljudje umirali v velikih mukah. Dalje je ta zdravnik izpovedal, da je pri živih ljudeh v Dachau poskušal, kako bi se jim kri nenadno v žilah strdila. To je storil le zato, da se je izognil drugega ukazanega poskusa z živimi ljudmi, ki naj bi jim v ledeno-mrzli vodi rezal ude. Ker bi bilo ob tem poskusu umrlo mnogo več ljudi, se je lotil onega poskusa, da se je temu izognil.

V Hamburgu se istočasno zagovarjajo krivci, ki so obtoženi, da so z ženskimi kaznjenkami v taborišču Ravensbrück nečloveško ravnali. Tukaj so ljudi tudi žive sežigali. Angležinja Oddette Sanson, ki je leto dni predsedala v tem taborišču, je kot priča izpovedala, da je njeno okno bilo blizu krematorija, kjer so ljudi sežigali. Videla je, kako so ljudi nosili v krematorij, od koder je udarjal smrad po ožganem mesu prav v njeno sobo. Celo pepel iz peči, kjer so ljudje goreli, je padal v sobo. Na vprašanje je priča odgovorila, da so v Ravensbrücku ljudi tudi žive sežigali. Ko jo je predsednik vprašal, ali je kaj takega tudi videla, je odgovorila: "Zadnje dni vojske sem videla ljudi, ki so kričali in se branili, ko so jih vleкли v krematorij. Nato sem videla, kako so se vrata krematorija odprla in se za ljudmi spet zaprla."

»ČAS KAZNOVANJA NEMČIJE JE MINIL!«

Ameriško vojno ministrstvo je izdalo izjavo, da Združene države Severne Amerike sodijo, da je zdaj že minil tisti čas, v katerem je bilo kaznovano nemško ljudstvo zaradi pregreškov v pretekli vojski. Zato so zdaj vse zasodbene oblasti dobile navodila, naj vplivajo na ameriške vojake, da naj zdaj pozabijo vsa sovražna čustva zoper nemški narod in naj premaganemu včerajšnjemu sovražniku pomagajo graditi demokratično jutrišnjo Nemčijo. /UP/.

NOVI AMERIŠKI POVELJNIKI

Iz Washingtona poroča agencija SN. 17. decembra: Ameriške vojne sile vojske in vojne mornarice na 7 strateških točkah bodo v prihodnje podrejene le enemu poveljniku. General Mc Nearney postane vrhovni poveljnik za vso Evropo, general Mac Arthur pa je vrhovni poveljnik za ves Daljnji Vzhod.

Ista agencija poroča iz ameriškega velikega vojnega oporišča Pearl Harbour v Tihem oceanu, ki so ga ob začetku vojske Japonci tako nenadno napadli: Danes zgodaj zjutraj je v pomorskih napravah v Pearl Harbourju nastal velikanski požar, ki je njegov vzrok neznan.

PREDPRODAJA VSTOPNIC ZA TELOVADNO AKADEMIJO 20. XII. bo od 12.30 - 14 ure in pol ure pred predstavo. - Vstopnice so omejene in sicer 4 sedeže na osebo.